

Conclusions. The methods of effective support of international peace and security directly depend on the features of the international security environment, embodied in the activities of international institutions that could not demonstrate the expected effectiveness and stop the aggressor. As a result, the world is facing the threat of the Third World War. Hard and fast decisions are needed, for example, the development of the International Sanctions Code, with the aim of establishing such «rules of the game» that would not leave the aggressor the opportunity for military maneuvers, but force him to look for alternative ways.

In the light of «inverted» habitual beliefs in society, there is a revaluation of values and a search for new life guidelines and behavior models, which prompts the search for ways of peaceful coexistence. The latter in the state determines the forms and methods of conducting domestic and foreign policy, is a condition for the development of mechanisms for ensuring and protecting human rights and freedoms, and also provides prospects for development and progress.

Key words: right to peace, international law, peace, war, human rights and freedoms, peace policy, peaceful coexistence.

DOI: 10.33663/0869-2491-2024-35-243-250

УДК 340.1

Н. О. КЛЕЩЕНКО,
кандидат юридичних наук*
ORCID: 0000-0002-4317-1470

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОТВОРЧОСТІ: КОНТЕКСТ СЬОГОДЕННЯ

Стаття присвячена актуальним питанням правотворчості в умовах сучасних реалій. Зазначається, що нині правотворчість втілюється у двох напрямках: 1) фактичні питання, що стосуються внутрішнього регулювання суспільних відносин; 2) питань, пов'язаних з євроінтеграційним курсом. Перший є відображенням тих політико-соціальних реалій буття українського суспільства, в яких воно функціонує. Другий – продовження процесу інтеграції, основним інструментарієм виконання якого є правові засоби правотворчості.

Ключові слова: правотворчість, уніфікація, євроінтеграція, суспільні відносини, правове регулювання, нормативно-правовий акт.

Kleschenko Natalia. Current questions of law-making: the context of today

The article is devoted to topical questions of law-making in the conditions of modern realities. It is noted that currently law-making is embodied in two directions: 1) factual issues related to the internal regulation of social relations; 2) issues related to the European integration course. The first is a reflection of those political and social realities of Ukrainian society in which it functions. The second is the continuation of the integration process, the main instrument of which is the legal means of law-making.

Key words: law-making, unification, European integration, social relations, legal regulation, normative-legal act.

Постановка питання. Сучасні події у світі змушують державні органи ухвалювати відповідні рішення, які потребують ретельного та професійного підходу до розроблення нормативно-правових актів. Так, розв'язана війна рф проти України завдала потужного удару по всіх суспільних ланках, починаючи від економіки (знизилося виробництво основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України, нерегулярна робота портів) і до соціальної сфери (кількість людей, які потребують матеріальної допомоги, в тому числі внутрішньо переміщені особи), значно зросла. Знищується транспортно-логістична та інженерна інфраструктура цілих регіонів. Відбувається відтік кадрів за кордон та їх часткове переміщення у більш безпечні регіони держави. Така низка проблем потребує реагування державної влади, що втілюється у правотворчій діяльності. Для здійснення

* Kleschenko Natalia, Candidate of Juridical Sciences (Ph. D.)

ефективної роботи правотворчого процесу важливим елементом є правотворчість, яка забезпечує вираження державних і суспільних інтересів. Саме від її результату залежить реалізація закріплених у нормативно-правових актах правових норм, що регулюють певні суспільні відносини.

Правотворчість, як явище соціальної дійсності, відіграє значну, якщо не першоосновну роль у розвитку суспільних відносин, які нині пов'язані з воєнними станом. Окрім цього, у науковій сфері вже робляться спроби обрисів правотворчої діяльності й у повоєнний період, яка, безсумнівно, буде інша порівняно з довоєнними світовими реаліями. Адже війна багато в чому змусила нас по-новому подивитись на історію, довоєнні обриси світу, на декларовані й справжні цінності, за якими жило свого часу і за якими людство має жити в майбутньому, що буде відображено у правотворчій діяльності.

Метою статті є дослідження актуальних питань, пов'язаних з правотворчою діяльністю в умовах сучасних реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правотворчість є традиційним питанням, що комплексно розглядається в межах наукових монографій, статей, підручників і навчальних посібників з теорії держави і права, а також є затребуваною практикою, адже напряму пов'язані з ефективністю та якісністю законодавства. Розуміння правотворчості, його особливостей та оптимізації набула належного відображення в працях таких відомих учених, як: С. Бобровник, С. Гусарев, Т. Дідич, О. Копиленко, Н. Оніщенко, Н. Пархоменко, О. Петришин, В. Плавич, О. Скрипнюк, С. Сунегін, Т. Тараконич, Ю. Шемшученко та ін. У працях згаданих вчених правотворчість аналізується як на загальнотеоретичному рівні, так і з точки зору реалізації його функціонального потенціалу.

Так, Т. Дідич зазначав, що, беручи до уваги відсутність єдиних підходів до праворозуміння, на сьогодні в літературі відсутні єдині підходи до визначення поняття правотворчості, проте в усіх визначеннях простежується єдність у таких аспектах, а саме: правотворчість – це процес; метою цього процесу є встановлення загальнообов'язкових правил поведінки суб'єктів суспільних відносин; кінцевим результатом цього процесу є нормативно-правові акти (форми), загальнообов'язкові правила поведінки¹.

У свою чергу В. Плавич, аналізуючи феномен нормотворчості, акцентує увагу на його взаємозв'язку із такими суміжними категоріями, як: правотворчість, законотворчість, правотворчий та законотворчий процеси². На особливу увагу в контексті дослідження окресленого питання заслуговує монографія за редакцією Н. Пархоменко «Правотворення і правотворчість в умовах воєнного стану та миробудівництва», яка присвячена питанням розвитку правотворчості в умовах воєнного стану та повоєнний період³.

Виклад матеріалу. На початку дослідження звернемося до термінологічного формулювання поняття правотворчості, адже сучасна правова доктрина демонструє потужний внесок у розробку цієї категорії. Одразу зауважимо, що, здавалося б, суто теоретичне спрямування, пов'язане з правотворчою

діяльністю, має надзвичайно важливе практичне значення, оскільки є безумовною впевненістю, що якість нашого життя залежить саме від якості правотворчості взагалі та її результативності зокрема⁴. Відтак, аналізуючи літературу, правотворчість умовно можна звести до таких визначень: 1) як форма правового регулювання суспільних відносин; 2) як вид соціальної діяльності та форма відображення правової дійсності; 3) як спеціальна діяльність державних органів по виданню, зміні чи скасуванні правових норм (законотворчість); 4) як процес творення права, який сягає за межі суто державного правового регулювання⁵.

Сучасна правотворчість втілюється у двох напрямках: 1) фактичні питання, що стосуються внутрішнього регулювання суспільних відносин; 2) питань, пов'язаних з євроінтеграційним курсом. Перший напрям є найбільш відповідним політико-соціальним реаліям нинішнього буття українського суспільства. Характеризується постійною динамікою, адже на порядку денному стоять багато питань, пов'язаних передусім з військово-політичним фронтом, а також інші питання, що стосуються забезпечення функціонування регулювання решти сфер суспільного життя (соціальні, культурні питання тощо).

У контексті характеристики першого напрямку правотворчості не можна не згадати про ухвалений після багаторічних дискусій і намірів 24 серпня 2023 р. Закон «Про правотворчу діяльність». Цей Закон, який тільки на перший погляд має загальнотеоретичне значення, стає основою правового регулювання нормотворчої діяльності в державі. Зокрема, він наводить базові дефініції, встановлює чітку ієрархію нормативно-правових актів, визначає структурні елементи нормативно-правових актів тощо. Важливо, що Закон уже набрав чинності, але буде введений у дію через один рік після завершення воєнного стану в Україні, що видається не зовсім логічно.

Хочемо наголосити, що якість чинних нормативно-правових актів залишає бажати кращого, оскільки вони не завжди підготовлені з урахуванням вимог юридичної техніки, містять неузгоджену термінологію та, у деяких випадках, суперечать один одному. Зауважимо, що станом на 23 грудня 2023 р. у Єдиному державному реєстрі нормативно-правових актів України міститься 124 994 документи⁶, що саме по собі є вражаючою ілюстрацією рівня складності системи українського законодавства. Згаданий Закон покликаний зменшити таку негативну тенденцію, а його норми можуть не застосовуватися ще рік після завершення воєнного стану. Зрозуміло, що за цей невизначений період часу (адже скільки часу триватиме воєнний стан невідомо), буде прийнята значна кількість нових нормативно-правових актів, які не будуть відповідати чинному Закону.

Окремо варто наголосити на одному із важливих впроваджень відповідно до згаданого Закону. Йдеться про створення Єдиного глосарію правових термінів (ч. 5 ст. 35), функціонування якого забезпечується міністерством, що здійснює формування державної правової політики. Інформація з Єдиного

госларію правових термінів є відкритою, загальнодоступною публічною інформацією у формі відкритих даних, що надається безоплатно та підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті міністерства, що забезпечує формування державної правової політики. Положення про Єдиний глосарій правових термінів затверджується Кабінетом Міністрів України⁷, але на момент подачі статті до друку у відкритому доступі його ще немає.

У контексті створення Єдиного глосарію слід наголосити на уніфікованості юридичної термінології. Зі змісту ст. 34 можна зробити висновок, що уніфікована термінологія, як одна з вимог до змісту нормативно-правового акта, має бути забезпечена в межах одного нормативно-правового акта. Вважаємо, що більш доцільним є наповнення створеного Єдиного глосарію вже уніфікованими термінами, що дасть змогу забезпечити його більш якісну характеристику.

Загалом, за період з часу підписання Україною першої угоди про співробітництво з ЄС і визначення курсу на євроінтеграцію проведено значну кількість наукових досліджень з проблем адаптації та впровадження наукових рекомендацій із цих питань у практичну діяльність. Серед практичних юридичних заходів були спроби зробити глосаріїв європейських юридичних термінів, що імплементуються у національне право України, як правило, за галузевим принципом. Тому, досліджуючи це питання, слід наголосити, що проблематика уніфікації правової термінології охоплює не тільки правові дисципліни, а й мовознавство, у зв'язку з чим її дослідження потребує одночасно подвійного аналізу – юридичного та лінгвістичного. Основна причина низького рівня досліджуваності юридичної мови полягає у тому, що розробники законопроектів повною мірою не використовують правила лінгвістики, а лінгвісти, у свою чергу, недостатньо уваги приділяють вивченню проблеми стилю законодавчої літературної мови – вона здійснюється на таких рівнях: змістовому, лінгвістичному і логічному. При цьому робиться як лінгвістичний аналіз термінів і врахування загальних норм та закономірностей мови, так і специфічних моментів, характерних для нормативних критеріїв оцінювання термінології⁸.

В аспекті точності мовної форми нормативно-правових актів нормопроектувальник має дбати передусім про послідовне досягнення логічного та семіотичного рівнів точності. Логічний аспект точності мови нормативно-правових актів виражає її зв'язок із загальними законами і правилами формальної логіки, з обов'язковим урахуванням яких має відбуватися написання проекту. Семантичний аспект точності пов'язаний з використанням відповідних слів, словосполучень і термінів⁹.

Тому, враховуючи важливість закріпленої норми та активний розвиток сучасної юриспруденції, що спричиняє стрімкі темпи правотворчої діяльності, вважаємо, що роботу над «Єдиним глосарієм» слід починати вже сьогодні, не чекаючи на введення Закону в дію. Це принесе позитивні результати для всієї національної правової системи в майбутньому. Розпочати таку робо-

ту можуть спільно, наприклад, Інститут української мови НАН України і Національна академія правових наук, а за потреби можна підключити й інших представників академічної правничої спільноти.

Створення «Глосарію» допоможе зменшити такі недоліки юридичної термінології, як: позначення одним терміном кількох різних понять або позначення кількома термінами одного поняття; усунення термінологічних суперечностей, наявних у законах і підзаконних нормативно-правових актах; не завжди обгрунтоване використання іноземної термінології; відсутність чітких дефініцій; використання застарілих термінів; використання лінгвістично і стилістично неправильних термінів тощо.

Тепер перейдемо до другого напряму правотворчості, який стосується євроінтеграційного курсу. Після рішення Ради Європейського Союзу розпочати переговори щодо вступу України до ЄС, перед владою постала (частина з них стояла і раніше) низка завдань (пов'язані з функціонуванням судової влади, боротьбі з корупцією, організованою злочинністю тощо) для продовження процесу інтеграції. Основним інструментарієм виконання цих завдань є правові засоби правотворчості, яка є первинною правовою матерією, якістю і зміст якої забезпечують нормальне функціонування всієї правової системи: прийняття ефективних законів і підзаконних нормативно-правових актів, повноцінну реалізацію норм права, ефективне правозастосування та виконання рішень правозастосовних органів.

Відтак з метою вдосконалення правотворчості в Україні, адаптації законів і підзаконних нормативно-правових актів до законодавства ЄС вважаємо доцільним розробити механізм із забезпечення виконання цієї роботи. Це вбачається доцільним з огляду на те, що європейська практика, на засадах якої впроваджуються правові стандарти, свідчить про наявність обов'язкових стандартів (виражаються у правових нормах, які зобов'язують до належної поведінки) і стандартів, які мають рекомендаційний характер. Мета такого механізму полягає в поліпшенні порядку розроблення, прийняття і реалізації нормативної продукції; виробленні єдиних правил адаптації правових норм з урахуванням вимог європейського законодавства.

Не можемо не погодитись з думкою О. Левченкова, який вказує на вплив норм міжнародного права, міжнародних інститутів, органів та організацій (міжнародної правової політики) на формування, функціонування, ефективність національного права, тобто ефективне регулювання суспільних відносин у державах перехідного типу. Вважаємо, що такі процеси реально існують і розвиваються по висхідній лінії та є в цих умовах об'єктивно закономірними. Це виявляється в такому: формуванні, визначенні змісту й шляхів розвитку правової політики в Україні та ціннісних орієнтирів українського права; пріоритетах і темпах його розвитку; здійсненні експертизи проєктів найважливіших нормативно-правових актів, що приймаються в державі; фінансуванні та лобіюванні нормативно-правових актів, які виражають і пропагують західні світоглядні, економічні, політичні, правові та духовні цінно-

сті, часто без урахування національно-історичних традицій і підвалин суверенних держав; усілякому прямому чи прихованому перешкоджанні, у тому числі і в юридичних формах відстоювання національних інтересів з боку держав перехідного типу. Глобалізаційні процеси охоплюють інтеграцію та уніфікацію нормативно-правових актів. З одного боку, це є позитивним, адже законодавча база України реформується за європейськими зразками, з другого – проявляється негативна сторона, а саме: втрата адвентичного правотворчого процесу в Україні¹⁰.

Висновки. Констатується, що сучасна правова доктрина містить значну кількість різновекторних понять «правотворчість». Якій новим вектором дослідження згадана категорія постає в контексті ухвалення Закону України «Про правотворчу діяльність», який усуває певну безсистемність розвитку законодавства та внутрішню суперечливість у регулюванні суспільних відносин. Правотворчість втілюється у двох напрямках: 1) фактичні питання, що стосуються внутрішнього регулювання суспільних відносин; 2) питання, пов'язані з євроінтеграційним курсом.

1. Дія права: інтегративний аспект: монографія / кол. авторів; відп. ред. Н. М. Оніщенко. Київ: Юридична думка, 2010. С. 229–230. 2. Плавич В. П. Феномен нормотворчості та його співвідношення із суміжними категоріями: правотворчість, законотворчість, правотворчий та законотворчий процеси. *Держава і право*. Серія юридичні і політичні науки. Вип. 62. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2013. С. 11. 3. Правотворення і правотворчість в умовах воєнного стану та миробудівництва: монографія / кол. авторів; за ред. Н. М. Пархоменко. Київ: Парламентське видавництво, 2023. 312 с. 4. Оніщенко Н. М. Правотворчість: проблеми сьогодення. *Альманах права*. 2023. Вип. 14. С. 20–21. 5. Формування і розвиток правотворчості в умовах трансформації суспільства: монографія / за ред. В. П. Плавича. Одеса: Фенікс, 2018. С. 4. 6. Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів. URL: <https://www.reestrnpa.gov.ua/REESTR/RNAweb.nsf/wpage/FirstPage?OpenDocument> (дата звернення: 23.12.2023). 7. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 р. № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (дата звернення: 22.12.2023). 8. Кушнарєва О. В. Поняття і природа уніфікації нормативно-правової термінології. *Юридична психологія та педагогіка*. 2011. № 2 (10). С. 61. 9. Суходубова І. В. Стабільність і динамізм законодавства: поняття, співвідношення, засоби забезпечення: монографія / наук. ред. О. В. Петришин. Харків: Право, 2016. С. 121. 10. Окопник О. М., Гаврилюк Ю. В. Міжнародна правотворчість в умовах глобалізації та вдосконалення для України. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. Серія «ПРАВО». 2020. № 1 (1). С. 133. URL: <https://law.duan.edu.ua/images/PDF/2020/1/18.pdf>

References

1. Diia prava: intehratyvnyi aspekt: monohrafiia / kol. avtoriv; vidp. red. N. M. Onishchenko. Kyiv: Yurydychna dumka, 2010. S. 229–230 [ukr.].
2. Plavych V. P. Fenomen normotvorchosti ta yoho spivvidnoshennia iz sumizhnymy katehoriiami: zakonotvorchist, zakonotvorchiy ta zakonotvorchiy protsesy. *Derzhava i pravo*. Serii yurydychni i politychni nauky. Vyp. 62. Kyiv: In-t derzhavy i prava

imeni V. M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2013. S. 11 [ukr.]. 3. Pravotvorennia i pravotvorchist v umovakh voiennoho stanu ta myrobuildivnytstva: monohrafiia. / kol. avtoriv; za red. N. M. Parkhomenko. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo, 2023. 312 s. [ukr.]. 4. Onishchenko N. M. Pravotvorchist: problemy sohodennia. *Almanakh prava*. 2023. Vyp. 14. S. 20–21 [ukr.]. 5. Formuvannia i rozvytok pravotvorchosti v umovakh transformatsii cucpilstva: monohrafiia / za red. V. P. Plavycha. Odesa: Feniks, 2018. S. 4 [ukr.]. 6. Iedynyi derzhavnyi reiestr normatyvno-pravovykh aktiv. URL: <https://www.reestrnpa.gov.ua/REESTR/RNAweb.nsf/wpage/FirstPage?OpenDocument> (data zvernennia: 23.12.2023) [ukr.]. 7. Pro pravotvorchu diialnist: Zakon Ukrainy vid 24.08.2023 r. № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (data zvernennia: 22.12.2023) [ukr.]. 8. Kushnarova O. V. Poniattia i pryroda unifikatsii normatyvno-pravovoi terminolohii. *Yurydychna psykholohiia ta pedahohika*. 2011. № 2 (10). S. 61 [ukr.]. 9. Sukhodubova I. V. Stabilnist i dynamizm zakonodavstva: poniattia, spivvidnoshennia, zasoby zabezpechennia: monohrafiia / nauk. red. O. V. Petryshyn. Kharkiv: Pravo, 2016. S. 121 [ukr.]. 10. Okopnyk O. M., Havryliuk Yu. V. Mizhnarodna pravotvorchist v umovakh hlobalizatsii ta vdoskonalennia dlia Ukrainy. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia*. Serii «Pravo». 2020. № 1 (1). S. 133. URL: <https://law.duan.edu.ua/images/PDF/2020/1/18.pdf> [ukr.].

Kleschenko Natalia. Current questions of law-making: the context of today

Introduction. Current events in the world force state bodies to make appropriate decisions, which require a thorough and professional approach to the development of regulatory and legal acts. Law-making, as a phenomenon of social reality, plays a significant, if not primary, role in the development of social relations, which are currently associated with martial law. In addition, attempts are already being made in the scientific field to outline law-making activity in the post-war period, which will undoubtedly be different compared to the pre-war world realities.

The aim of the article. The purpose of the article is to research current issues related to law-making activity in the conditions of modern realities.

Results. Since modern legal doctrine demonstrates a powerful contribution to the development of the category «law-making», the terminological formulation of this concept is analyzed. It is noted that the seemingly purely theoretical direction related to law-making activity has extremely important practical significance, since there is an absolute certainty that the quality of our life depends precisely on the quality of law-making in general and its effectiveness in particular.

Today's law-making is embodied in two directions: 1) factual issues related to the internal regulation of social relations; 2) issues related to the European integration course. The first direction is the most relevant to the political and social realities of today's Ukrainian society. It is characterized by constant dynamics, because the agenda now includes many issues related, first of all, to the military-political front, as well as other issues related to ensuring the functioning of the regulation of the remaining spheres of public life (social, cultural issues, etc.).

In the context of the characteristics of the first direction, mention is made of the recently adopted Law of Ukraine “On Law-Making Activities”, which provides basic definitions, establishes a clear hierarchy of normative legal acts, defines structural elements of normative legal acts, etc. This document, which only at first glance, has general theoretical significance, becomes the basis of legal regulation of rule-making activities in the state.

In addition, the creation of the Unified Glossary of Legal Terms is emphasized, in the context of which the role of the unification of legal terminology is emphasized. The creation of such a Unified glossary will help to reduce such disadvantages of legal terminology as: the designation of several different concepts with one term or the designation of the same concept with several terms; elimination of terminological inconsistencies in laws and by-laws; the use of foreign terminology is not always justified; lack of clear definitions; use of outdated terms; use of linguistically and stylistically incorrect terms, etc.

Regarding the second direction of law-making, which concerns the continuation of the integration process, the main instrument for the implementation of which is the legal means of law-making. Therefore, with the aim of improving law-making in Ukraine, adapting laws and by-laws to EU legislation, we consider it expedient to develop a mechanism to ensure the implementation of this work. The purpose of such a mechanism is to improve the order of development, adoption and implementation of regulatory products; development of uniform rules for the adaptation of legal norms taking into account the requirements of European legislation.

Conclusions. Modern legal doctrine demonstrates a powerful contribution to the development of the category «law-making», because a sufficient number of definitions of this concept are given in various scientific publications. Law-making is implemented in two directions: 1) factual issues related to the internal regulation of social relations (they are the most relevant to the political and social realities of today's Ukrainian society, characterized by constant dynamics); 2) issues related to the European integration course, which are conditioned by the reform and functioning of national law with the aim of entering the legal field of the EU.

Key words: law-making, unification, European integration, social relations, legal regulation, normative-legal act.

DOI: 10.33663/0869-2491-2024-35-251-259

УДК 340.1

В. Ю. ВАСЕЦЬКИЙ,
кандидат юридичних наук*
ORCID: 0000-0001-5595-5291

ВЕКТОРИ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВІДБИТТЯМ АГРЕСІЇ РФ

Стаття присвячена обґрунтуванню необхідності застосування Закону України «Про правотворчу діяльність» в умовах відбиття агресії РФ проти України, що зумовлює актуальність такого напрямку правотворчої діяльності в Україні. З аналізу аргументів, які наводять відомі політичні діячі й науковці, випливає, що система колективної безпеки, яка була створена після Другої світової війни, в багатьох аспектах себе вичерпала. Зазначено, що для подолання сучасних викликів і реформування правових інститутів у сфері безпеки на міжнародному та національному рівнях необхідно виходити з найбільш загальних фундаментальних положень, що містять у своїй основі доктринальні принципи забезпечення безпеки людства та окремої людини. Показано, що в українському законодавстві перетворення повинні відбуватися з урахуванням Закону України «Про правотворчу діяльність». У процесі напрацювання нормативно-правових актів українського законодавства, які засновані на міжнародних документах, що мають загальнообов'язковий характер для будь-якої правової системи та будь-якої держави, необхідно враховувати відповідні статті Закону. При цьому доцільною є позитивна практика застосування правових норм у сфері забезпечення прав і свобод людини, яка повинна залишитися складовою в реформованій системі правових інститутів.

Ключові слова: агресія РФ проти України, Закон України «Про правотворчу діяльність», реформування правових інститутів з питань безпеки, доктринальні принципи забезпечення безпеки.

Vasetsky Viacheslav. Vectors of law-making activity in Ukraine in the conditions of modern challenges related to repelling the aggression of the Russian Federation

The paper is devoted to the justification of the need to apply the Law of Ukraine «On Law-Making Activity» in the conditions of repelling the aggression of the Russian Federation against Ukraine, which determines the relevance of such direction of legal activity in Ukraine. From the analysis of the arguments given by well-known politicians and scientists, it follows that the system of collective security, which was created after the Second World War, has exhausted itself in many aspects. It is noted that in order to overcome modern challenges and reform legal institutions in the field of security at the international and national levels, it is necessary to proceed from the most general

* Vasetsky Viacheslav, Candidate of Juridical Sciences (Ph. D.)